ליבאוויטשער שול

551 מעגנוס עווענוי

צווישן ענדריוס און מעקגרעגאר סטריט

מאכט באקאנט אז זי האט דעם יאָר אנגאשירט פאר די קי־מענדיקע ימים נוראים הבע"ל דעם גוט באוואוסטן

חזן משה כץ

הערבעל אויס אלע מתפללים זיכער צופרידנשטעלן אויף דעם העכסטן אָרט, וואס אנ־באלאנגט נגינה און תפילה. חזן כץ האט פאר די עע־טע איינינע יאָר געראוונט אין גרויסארטיקע שול אין זיי שטאט. נאָר הייזיאר אין אונז געוונגען אום צונעמען אין אונזער שול.

מיר האבן אויך דאס יאָר אויסגעגעבן איינינע הונ־דערט דאָלאר אויף צו רעקא־רירן אונזער שול, און עס צו מאכן שיין, באקוועם און לויפטיק, וואו איר וועט האבן א ריכטיקן פארגעניגן צו דאוונען.

אלזו, בעטן מיר אלע אונ־זערע פאטראניזער צו באַ־זאָרגן זיך מיט סיטס וואס פריער. א קאמיטע זיצט איצט צוליב דעם צוועק אין שול יעדן אונט פון 7 ביז 10 אזייגער, און אונזער סעק־רעטאר, מר. לאקשין, וועט אייך באזאָרגן מיט די סיטס וועלכע איר וועט ווילן פאר אייך און פאר אייער פריי, צו זייער מעסיקע פרייזן.

ר' משה חלוי בוכהאלטער, פרעזידענט מיט אכטונג, די קאמיטע.

חיברו סיק בענעפיט סאסייטי

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

מיר זיינען מודיע אלע מתפללים, ברידער און פאטראניזער פון דער חיברו סיק־בענעפיט סאסייטי, אז אונז איז געלונגען אנצושטעלן דעם בעסטן בעל תפילה, ברודער

חזן ר' יהודה מיזאן

צו דאוונען די קומענדע ימים נוראים הבע"ל אין דעם לויפטיקן זאל פון קווינס טעאטער

איר וועט הערן אמת'ע אידישע נגינה און נוסח און איר וועט האבן א עמ־ג יום־טוב מיט א גוט געבעטשט יאָר. מיט געוונט און פרנסה. מיר האבן זיך געזיכערט מיט דער ציון, וועגן די פרייזן, און איך פאר די־וועלכע זיינען ניט אינטערעסירט צו צאָלן. איר האבט באקומען אייערע טיקעטס אין קווינס האל סאסייטי רום יעדן אונט און אויך זונטאגס ביז יום טוב.

מיר ווינשן אלע אידן א כתיבה וחתימה טובה בכלל כל ישראל

די שול קאמיטע.

אב. כהן, טשערמאן

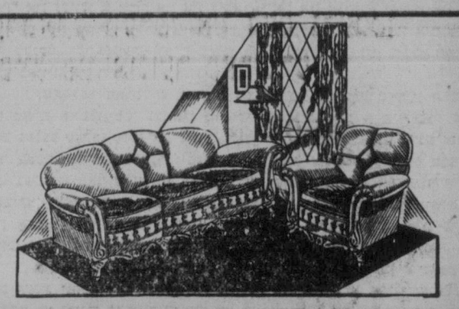

וואונדערבאר גרויסער ווערט

מאהעיר אפהאלסטערד סעטס

קויפט איצט אין שפארט אויף אונזער לייכטן שפצאל פלאן. ראש השנה איז שוין נאענט. זיין גרייט אויפצונעמען דעם יום טוב מיט איינעם פון אונזערע וויסקוסלייכע סעטס. נייע קאליר, שיינע סערפענטיין פארבטס, באצייכנט טשערס, קושאנס וואס קערן זיך איבער, און א גר אנדערע הויך נראדיקע פיטשורס.

SHAMES RELIABLE UPHOLSTERING CO.

963½ MAIN STREET — PHONE 54 952

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

חזן ד. רזיטמאן

אין תפארת ישראל שול

מיט צופרידנהייט לאזן מיר ווישן אלע מתפללים פון אונזער שול, אז מיר האבן אנגאזשירט דעם פאלאנטפולן חזן ד. רזיטמאן, פאר די ימים נוראים הבע"ל. מיר זיינען זיכער, אז חזן רזיטמאן מיט זיין טענאָר שטימע וואס עס כא־ציצט, ווי אויך די מתיקות פון זיין דאוו־נען בכלל, וועט פארשאפן אלע אונזערע מתפללים א עונג רוחני.

דארום בעטן מיר אלע פאטראניזירער פון אונזער שול, צו קומען וואס פריער און זיך באזאָרגן מיט סיטס, וכל הקודם זכה.

א קאמיטעט זיצט אין שול יעדן אונט, ביז צען אויזיגער.

מיר ווינשן אלע אידן א כתיבה וחתימה טובה

אין נאמען פון תפארת ישראל שול.

א. ע. קאנטאר, פרעזידענט

דערצויגענער אין הינג בית יתומים וועט דא דרש־ענען ימים נוראים

ראובן סלאנימסקי

ראובן סלאנימסקי, תלמיד פון שי־קאגער ישיבה בית מדרש לתורה און פון מערב קאנאדער בית יתומים וועט זיין א גאסט אין ווינניפעג און פאר־לויף פון אלע ימים טובים.

ער וועט דרש'ענען אין בית יתומים שול ביידע טעג פון ראש־ השנה און יום כיפור אויף פאלנדיג טעמעס: ערשטן טאג, אין ענגליש: "דער מחזור אין וואס דערציילן אונז זיינע געלע בלעטער". צווייטן טאג ראש השנה, אין אידיש: "קול שופר". ערב יום כי־פור צו כל נדרי, אין אידיש "די מאר־נען פון אלע ציטן". יום כיפור, נאך קריאת התורה אין אידיש: "זיכור און קריש, ערות פון חורבן".

ראובן סלאנימסקי, אויפגעוואקסע־נער און דערצויגענער אין מערב קאנא־דער בית יתומים האט פון קינדווייז אן ארויסגעוויזן גרויסע פעאיקייטן אלס מתמיד און אלס דערנער.

ער איז געווען דער געווינער פון זילבערנעם מעדאל פאר דעקלאמ־ירונג אין דער שול פון ווינניפעג, ווען ער האט פארטיידיקט דעם אינדזשיל פאלקלאר.

ער האט גענומען אנטייל אין א צאָל דראמאטישע פארשטעלונגען, וואו ער האט אנגעזאגט דעם וואונדערבארן טאַ־לאנט און פרייע האלטונג.

פאר די לעצטע פיר יאָר איז ער א תלמיד אין דער דערמאנטער ישיבה וואו ער שטודירט אויף רב. דער פאַ־קולטעט פון ישיבה איז העכסט שטאלץ מיט זיינע דערגרייכונגען אין דעמאנסט־רירט אים הארצלאך צו די אירן פון ווינניפעג.

די שולן וועלכע וויל אים איינלאדן צו רירן פאר זייערע קאנצערטיזאנס זיינען געבעטן צו שפאלן זיך אין פאר־בינדונג מיט סופעראניזירטן פון בית יתומים, אדער מיטן פרעזידענט מר. ה. פפיוואק, אדער מיטן טשערמאן פון שול קאמיטעט, ס. מאס.

מניין

— פון —

מאקארעווער רבין

413 באיד עווענוי

מיר בעטן אלעמען — סיי מענער אין סיי פרייען — צו באזאָרגן זיך באצייטנס מיט סיטס. די פריינ־לאן מיר איבער צו יעדן איינעמס איינענעם איינזעען.

די קאמיטע

לוי וועסעל ע"ה

מיר באדויערן דעם פריצייטיקן טויט פון אונזער מחותן. מיר שיקן אונזער טריסט און מיטגעפיל צו דער פרוי, קינדער און דער נאנצער משפחה און ווינשן זיי מער פון קיין צער ניט וויסן.

מרס. ל. וואכנאוו און טאכטער

מר. און מרס. אשר וואכנאוו

מר. און מרס. יוסף וואכנאוו

מר. און מרס. מאקראוויטש

מר. און מרס. א. א. שיינים

לוי וועסעל ע"ה

צו דער פרוי און קינדער און צו דער נאנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ד. סטאן

און פאמיליע

453 פלארא עווענוי

לוי וועסעל ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער און צו דער נאנצער משפחה אין זייער גרויסן פאר־לוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

פאוואלאטשער רעליף

לוי וועסעל ע"ה

צו זיין פרוי און קינדער און צו דער נאנצער פאמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיט־געפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מיר. און מרס. מאקראוויטש

מר. און מרס. א. א. שיינים

לוי וועסעל ע"ה

מיט געבויגענע קעפ שטייען מיר ביי זיין פרוישן קבר און מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו זיין פרוי און קינ־דער און זייער גרויסן פאר־לוסט. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

די פאוואלאטש אייד אסס'ן

לוי וועסעל ע"ה

צו אונזער פריינדין מרס. וועסעל און צו אירע קינדער, דריקן מיר אויס אונזער טיפס־טן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פארלוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

מר. און מרס. פ. מאס

פעני ווייס ע"ה

צו אירע זין, ברידער און קרובים דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין דעם פארלוסט פון זייער ליבער יונ־גער מוטער און שוועסטער. מיר ווינשן אייך נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

ארבעטער פון

דושייקאב און קראולי

פאר דעפארטמענט

אלע געוועזענע פריינט, קרובים אין לאנד־סלייט פון דער פארשטארבענער

העניע בעקער ע"ה

זיינען געבעטן צו קומען

היינטיקן זונטאג דעם 23טן אווגוסט, 10.30 פרי

אויפ'ן היברו סיק בענעפיט בית־עלמין

צו דער

מצבה אויפשטעלונג

אויפ'ן קבר פון דער פארשטארבענער

אין פלאנטער פון לעבן . . .

פון מ. ס.

א העכסט שפא־נענדער ראמאן פון דעם מא־תערנעס אידישן לעבן אין אמעריקע

(פארועזונג)

וואלף גארבער האט זיך געפילט אזוי ווי ער וואלט זיין זינד אויסגעקויפט.

ער איז געווען געירט און האט גע־פילט אזוי ווי א דאנקבארקייט צו זיך אליין. ענדלאך האט ער איינמאל אין זיין לעבן געטאן א גוטע זאך.

ווייניק מענשן זיינען געווען אויפן סטיישאן, נאכדעם ווי די טריין איז אוועק, און גארבער, פארטיפט אין זיך אליין, איז פלוצים געבליבן שטיין צע־טומעלט און דערשראקן ווען ער האט זיך באגעגנט מיט חוה קריידער.

אויך זי, חוה קריידער, איז געבליבן שטיין איבערראשט און אזוי ווי דער־שראקן.

א מאמענט איז דורכגעלאפן. די 2 מענשן האבן זיך אנגעקוקט אזוי ווי זיי וואלטן זיך איינער דעם צווייטן גע־פרעגט מיט שטומע בליקן, וואס זיי טוען דא, ביים סטיישאן.

וואלף גארבער האט דער ערשטער זיך א כאפ געטאן, אזוי ווי א גנב, ווען מען כאפט אים מיט דער גנבה אין דער האנט. ער האט עפעס נעשטאַ־מעלט א פאר אומפארשטענדלאכע ווערטער און איז אוועק אזוי ניך ווי זיינע פיס האבן אים געקאנט טראגן.

חוה איז נאך לאנג געבליבן שטיין אויף איר ארט און האט אים נאכגע־קוקט.

עס איז איר קלאר געווארן א גע־וויסער חשד, אז זי האט דערפילט א לייכטקייט אויפן הארצן.

איצט האט זי שוין געוואוסט אויף זיכער פון וואנען די צוויי טויזנט דאָ־לאר זיינען געקומען.

זעקס יאָר שפעטער

זעקס יאָר צייט זיינען איבערגעלאפן.

זעקס יאָר צייט זיינען ניט פיל אין דעם לעבן פון א מענטש. נאך ווייניר קער זיינען זעקס יאָר צייט אין די פא־סירונגען פון דער וועלט.

אין דאָך זיינען זעקס יאָר א היבשע צייט.

אין זעקס יאָר צייט בייט זיך זעקס מאל דער וויינטער מיטן זומער; אין זעקס יאָר צייט באוויזט זיך זעקס מאל דער פרילינג, און זעקס מאל באהאלט זיך די ערד אונטער א ווייסער שניי־דעק.

אין זעקס יאָר צייט ווערן יונגערע מענשן עלטער און שפאנען אריבער די בריק פון לעבן.

אין זעקס יאָר צייט ווערן אין גרויע האר און פארטרייבן די שווארצע.

זעקס יאָר צייט מיינען ניט זייער א סך פאר דער וועלט אין אלגעמיין, זיי מיינען אבער א היבש ביסל פאר דעם איינציקן מענשן.

אין די זעקס יאָר צייט איז דאָס לעבן פארביי כמעט אומבאמערקט, אבער היבשע ענדערונגען זיינען פאר־נעקומען אינם לעבן פון די העלדן פון דעם דאזיגן ראמאן.

אין די זעקס יאָר צייט איז אנזער אלטער פריינט, וואלף גארבער, געווארן א געלעלטערטער מענש. זיין פלייצע איז געווארן אביסעלע בעוגיג, די לויטער קייט פון די אויגן האט אנגעהויבן פאר־

א גייסטיקן פארגעניגן

פון די ימים נוראים, וועט איר האַ־בן אין דער נייער ת"ת, וואו עס וועט דאוונען דער באוואוסטער דאוונער און רעדנער

הרב ר' שמואל פרידמאן

טיתעטס צו באקומען אין דער נייער ת"ת, אין עלקינס בוק סטאר און ביי לייב חזן, 407 פרינטשארד עוו.

פראָפאיסקער סאָסייטע

מיר לאזן וויסן אלע מיטגלידער און גוטע פריינט פון דער פראָפאיסקער סאסייטי, אז היינטיקן יאָר וועט אונזער מנין זיין

אין דער נאציאנאל העברייאישער שול,

240 מאניטאבא עווענוי

עס וועלן דאוונען גוטע בעל תפילות. מיר בעטן אלע מיטגלידער און גוטע פריינט צו קומען דאוונען אין אונזער מנין. דער איינקונפט וועט גיין פאר וויכטיקע צוועקן.

טיקעטס צו באקומען ביי יעקב שולמאן, 533 סעלקירק עווע.

די לעצטע וואך פאר ראש השנה וועט מען באקומען טיקעטס יעדן טאג, פון 8 פרי ביז 10 אונט, אין 240 מאניטאבא עווע.

מיט אכטונג, די קאמיטע

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

אויף א וואונדערלאך שיינעם אופן צוגעגרייט און סטילזירט פאר דער תלמוד תורה שול, פון

מנגן בנימין בראנשטיין

אויף די קומענדיקע ימים נוראים, מיט דער העפלאכער מיטווירקונג פון

מנגן מ. דזשייקאב

אלס דירינענט פון דעם גוט איינגעשטודירטן כאר

יערע קאמפאזיציע — א מוסטערהאפטער פרוגש אויף אונזערע מיט'ן צער פון דורות דורכגעוועבטע תפילות, אין נוסח און אין גייסט פון אונזער טראדיציע.

קומט אין לעבט דורך אז אמת'ן עונג יום טוב, אין אן אטמאספערע פון קדושה און נעהויבענער שטימונג

טיקעטס צו באקומען אין אפיס פון דער תלמוד תורה, קארנער טשארלס און פלאָרא.

שול קאמיטעט פון תלמוד תורה

דער אלטער בערגער פון עסטעוואן

(צו זיין ערשטן יארצייט)

פון ש. מינץ

שטיל און באשיידן האט געלעבט אין מערב קאנאדע (עסטעוואן, סאסק.) א גרויסע אידישע פערזענלאכקייט, א "גדול הדור" און שטיל, — זאגאר אומבאמערקט פון דער עפנטלאכקייט — אין פארגעגומען זיין טויט פאר איארן, ניין טעג און אלול.

זיין נאמען איז געווען ר' מרדכי בערגער, אבער אין עסטעוואן איז ער געווען באקאנט בעסער אלס דער "עלי־טערער בערגער", דער פאטער פון דעם באקאנטן ציוניסטן יוסף בערגער.

מיט א געפיל פון שטאלץ און צור פריידנהייט פלעגט יעדער איד פון דער באקאנטער שטעטעלע עסטעוואן דערציילן אז ביי זיי וואוינט א גרוי־סער געלערנטער מאן וועלכער איז א גרויסער מאטעמאטיקער און לייענט פראפעסאר איינשטיינס ביכער אין אריגינאל און וועלכער איז אויסער דעם א גרויסער למדן און "בקי" אין דער גאנצער תלמודישער ליטעראטור. א איד וועלכער אין געווען א ציוניסט נאך פאר דער הערצל פעריאדע און ער האט ביי זיך ברוין פון דר. הערצ־לען מיט וועמען ער האט פערדענלאך זיך קארעספאנדירט. וועגן פארשידע־נע ציוניסטישע פראבלעמען בעת דער גרינדונג פון דער ציון־וועלט אָרגאני־זאציע. א איד א דיינער, וועלכער איז געווען באקאנט מיט דער אלטער אזוי גוט ווי מיט דער מאדערנער פי־לאזאפיע, מיט איין וואָרט א איד וואס איז א וועלטענער עקזעמפלאר וועלכער געפינט זיך ניט אין פיל ביי דעם אי־דישן פאלק.

ר' מרדכי בערגער וועלכער איז גע־בארן געווארן אין גאליציע, האט נאך גע'שמ'ט פאר אן עלוי אין די יונגע יארן. יונג תתונה נעהאט אין קאלא־מעא, גאליציע, און ווי דער שטיינער איז געווען אמאליקע יארן איז ער גע־וואָרן אן איידעם אויף קעסט ביי א רייכן שווער, און ערשט נאך דער חתו־נה, ניט באזונדערש קיינע שולן, האט ער זיך אליין דערווארבן אן אויסער־געוויינלאכע בילדונג אויף פארשידע־נע געביטן. שטענדיק געווען פארטאן אין קהל'שע ענינים און ער איז געווען דער פירער פאר 25 יאָר פון דער גאנצער ציוניסטישער און קול־טורעלער ארבעט אין דער דערמאנטער שטאט.

מיט 17 יאָר צוריק איז ער און זיין פרוי אנגעקומען קיין קאנאדע און ער האט זיך באזעצט אין דער אידישער קאלאניע זאנענפעלד וואו עס האבן געוואוינט אייניקע קינדער זיינע. א פאר יאָר שפעטער האט ער זיך אי־ן בערגעצוגן קיין עסטעוואן וואו עס וואוינט איצט זיין זון יוסף בערגער און אן אידעם און טאכטער — מר. און מרס. גודמאן.

ר' מרדכי בערגער ז"ל האט גלייך אין די ערשטע טעג פון זיין אנקומען אין קאנאדע געוואוינען די סיטואציע פון דער אידישער באפעלקערונג און דעם עסטעוואנער געגנט, ווייל זייענ־דיק א ליבלאכע פערזאן און מעורב בין הבריות און האט שטענדיק גע־האט עפעס צו דערציילן אינטערעסאנ־טע עפיזאדן פון זיין לעבן אין דער צייט פון דער השכלה־באוועגונג און וועגן דעם אנפאנג פון דער ציוניסטי־שער באוועגונג אין וועלכער — ווי געזאגט — ער האט גענומען א גרוי־סען אנטייל און ספעציעל וועגן די ער־שטע שריט פון עם אידישן נאציא־נאל פאנד וועלכער איז אין יענער צייט געגרינדעט געווארן.

איך האלט אז עס איז אם פלאץ צו דערציילן אז ר' מרדכי בערגער איז געווען דער "מאטע" פון דער באקאנ־טער ווייס־בלויער קרדיטס פושקע ווייל ער איז געווען דער ערשטער וועלכער האט געשריבן צו יאהאן קרע־מענעצקי אין ווין — וועלכער איז געווען דער ערשטער דריקסאר פון דעם נאציאנאל פאנד. און ער איז עס געווען דער יעניקער וואס האט פאר־געשלאגן אז די פושקע זאל באשטימט ווערן אלס איינע פון די זאמל מיט־לען פון דעם קרן קימת וויל. אזוי ארום וועט געגעבן ווערן א מעגלאכ־קייט אויך פאר די ארימע מאסן פון דעם אידישן פאלק צו נעמען אן אנ־טייל אין דער אויסבויאונג פון ארץ ישראל. אבער יאהאן קרעמענעצקי האט אים געענטפערט אז אזוי ווי ער האט איבערגעגעבן וועגן דעם מיט "בענדזשאמין" ען (דר. בנימן הערצל) שווינדן צו ווערן און די האר פון זיין קאפ זיינען געווארן כמעט אינגאנצן ווייס.

מיר טרעפן אים ווידער אין זיין אפיס פון דעם גרויסן דזשולערי גע־שעפט אויף טשעסטנאט נאס. דאכט זיך קיין זאך האט זיך ניט געביטן. וואס איז זעקס יאָר אין דעם לעבן פון א מענטש...

האט דאס געשעפט. פון דרויסן, טאַ־קע אזוי ווי ניט געביטן דאס פנים, אבער די נאענטע מענשן האבן גע־וואוסט פון די ענדערונגען וואס מר. וואלף גארבער האט דורכגעמאכט אין דער צייט.

זיי האבן געוואוסט, אז מר. גארבער איז דורך דער צייט אן אלמן געווארן. זיין ווייב, די געטרייע טאמארא, איז פלוצים געשטאָרבן. מענשן האבן גע־זאגט אז זי איז געשטארבן נאך אן אפעראציע. אבער וואס איז דער חילוק פון וואס א מענש שטארבט.

דאס איז געווען מיט א יאָר צוויי אדער דריי צוריק. און פון דאמאלט אן איז גארבער אזוי ווי אן אנדער מענש געווארן.

די זייטיקע מענשן האבן ניט גע־וואוסט, אז נאך פריער, ביי איר לעבן, איז ער אן אנדער מענש געווארן.

די זייטיקע האבן ניט געוואוסט פון זיין טיפער נשמה אויפטרייסלונג וואס ער האט דורכגעמאכט אין די זעקס זעקס יאָר.

ער אליין האט מיט שרעק צוריקגע־קוקט אויף דער פארגאנגענהייט. אזוי ווי אויף א שווערן חלום וואס א מענש זעט אמאל אין שלאף אין פון וועלכן ער טרייסלט זיך אפ מיט אלע כחות ווען ער וואכט אויף.

דאס איז אוואדע געווען דערפאר, ווייל ער האט שוין אריבערגעשפאנט דיר בריק פון לעבן. ער איז אריבער דאס פופציקסטע יאָר פון זיין לעבן. און ער האט אפשר אליין ניט געפילט ווי די ענדערונג פון דער צייט אין די אי־נגענד אין ביסלאכווייז אריינגע־טראגן געווארן אין זיין לעבן, נאנץ אונבאשטימט און אומבאמערקט פון אים אליין.

ער האט אליין ניט געפילט ווי זיין קראפטער האט זיך געביטן און צו־נעפאסט צו זיין עלטער.

ער האט אליין ניט באמערקט ווי דאס בלוט זיינס האט זיך געגומען לעשן אין זיינע אדערן, האט זיך גע־נומען בארואיקן, און אויב עס האט זיך ווידער צעברענט, האט עס ניט געברענט און פארבערט, נאר ניט יענעס פלאם וואס ווארימט און גלעט, הייל־לט און בארואיקט.

מר. וואלף גארבער האט איצט אפשר מער ווי אלע מאל, אין די פריערדיקע יארן, געביינקט נאך דער געזעלשאפט פון א פרוי; עס איז אבער ניט געווען דאס געפיל פון אמאל.

איצט האט ער געביינקט נאך דער וואורקיקייט פון דער היים. די הימלאכ־קייט האט ער געהאט: זיין הויז איז געווען די זעלבע אזוי ווי פריער, נאר די וואורקיקייט האט געפעלט, טאמארע איז מער ניט געווען.

איצט ערשט האט ער דערפילט דעם פארלוסט. ערשט איצט האט ער אנגע־הויבן אויף אן אמת'ן צו פארשטיין וואס זיין ווייב איז געווען פאר אים.

ווען זי וואלט איצט געלעבט. וואלט ער אפשר בעסער געקאנט פארשטיין ווי צו שעצן איר ליבע און איר האר־ציקייט וואס זי האט אים אזוי אפט אויסגעגעוויזן. און וואס ער האט אזוי אפט פארשטויסן פון זיך.

אבער זי איז מער ניט געווען, טאַ־מארע.

אבער אויב די זעקס יאָר צייט האבן וואלף גארבער געמאכט רואיקער, גע־זעצטער, נאכדענקענדיקער, האבן אבער די זעלבע זעקס יאָר געהאט א גאנץ אנדער ווירקונג אויף דער יונגער לוסי, זיין טאכטער.

אויך האבן די זעקס יאָר געהאט א ווירקונג אויף בען קריידער.

בען איז געווען שטיל און באשיידן ווי אלעמאל. זיין מוטער האט אים געגעבן די מענאכקייטן צו שטודירן מוך זיך און ער האט זיך היבש אויסגעצייר־כענט מיט זיין פידל־שפיל. בען איז געווען א גוטער פידל־שפילער, אזוי האט ער אליין געדענקט וועגן זיך, אבער ער האט קיינמאל ניט געטראכט פון זיך, אז ער קאן אמאל ווערן א וועלט־וואונדער, און דערפאר, אזוי ניך ווי ער האט געקאנט מיט זיין פידל־ שפיל אנהויבן צו פארדינען געלט, איז ער אריין אין אן ארקעסטער, אייר־נער פון די שענסטע ארקעסטערס אין שטאט. וואס שפיל אין ר' יאונטן, אין די ריינסטע קאפייען און רעסטאראנען. בען האט פארדינט געלט און האט גע־קאנט העלפן זיין מוטער אויפצוהאלטן זייער שיינע, געמיטלאכע היים. בלויז אין איין אומשטאנד איז בען געבליבן דער זעלבער פאר די זעקס יאָר — אין זיין באציאונג צו פרויען אין אלגעמיין און אין זיין געפיל צו לוסי גארבער. ער האט זי ניט געקאנט פארגעסן. אזוי ווי ער וואלט זי פאר קיין פאל פון זיין הארץ ניט געקאנט ארויסרייסן.

און אזוי איז אויך געווען מיט דער מיידער. אויך זי האט ניט געקאנט פאר־געסן, אויך זי האט ניט געקאנט ארויס־ריסן פון הארץ דעם יונגן בען קריידער. די לעצטע צייט האט קיין מענש אין איר הארץ נאך מער געברענט, נאכ־דעם ווי זי פלעגט אים אפטמאל הערן שפילן אויף זיין פידל.

דער האט דורכגעמאכט א שווערע, ביטערע צייט, די שווערסטע פון אלע הערן פון אונזער געשיכטע. זי אויף א צייט געווען פארשוואונדן פון שטאט. קיינער, חוץ חוה קריידער, האט ניט געוואוסט דעם אמת. וואס מיט איר האט פאסירט. קיינער האט ניט גע־וואוסט, אז דער שיקזאל אין געווען צו איר בעסער ווי די מעגשן. דאס שיקזאל האט זי אפגעהיט פון ווערן א מוטער, און נאך א קורצער צייט וואס זי האט זיך ערהאלט אין א פריוואטן האספיטאל וואו זי האט געבארן פאר דער צייט א טויט קינד, איז זי צוריק געקומען צו חוה קריידער. זי איז אבער דארט ניט פארבליבן. עס האט זיך איר כסדר אויסגעוויזן, אז בען קריידער קוקט אויף איר מיט פארשענדע אויי־גען. זי האט געוואוסט, אז זי איז ריין ווי א מלאך, ריין ווי שניי וואס פאלט פון הימל. און דאך האט זי געפילט אינסטינקטיוו, אז בען וועט זיך אפ־קערן פון איר, ווען ער וועט זיך דער־ווייסן דעם אמת מיט איר האט ניט פאסירט.

(ווייטערעס קומט)

לוי וועסעל ע"ה

צו דער פרוי און קינדער און צו דער נאנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיט־געפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ד. סטאן

און פאמיליע

ר' שיין ע"ה

(רעדזשיינע)

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו זיין פרוי און קינדער און צו דער נאנצער משפחה אין זייער גרויסן פאר־לוסט. מיר ווינשן זיי נעטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. לעווין

פון לעווינס כשר רעסטאראן

ווינניפעג